

Пропозиції
Державної служби фінансового моніторингу України
до проєкту Закону України «Про фінансові послуги та
фінансові компанії»
за ініціативою Гетманцева Д.О. та ін.
реєстраційний номер 5065 від 15.02.2021

до першого читання

1. Держфінмоніторингом проєкт Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» (далі – Законопроект) підтримується за умови його доопрацювання.

2. За результатами опрацювання Законопроекту Держфінмоніторинг пропонує врахувати наступне.

2.1. По тексті Законопроекту використовується термін «бездоганна ділова репутація». Термін «бездоганна ділова репутація» вживається також в Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон).

Отже, пропонуємо пункт 10 частини першої статті 1 Законопроекту перед словом «ділова» доповнити словом «бездоганна».

2.2. У розумінні пункту 1 частини другої статті 6 Закону банки, страховики (перестраховики), страхові (перестрахові) брокери, кредитні спілки, ломбарди та інші фінансові установи є суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

Отже, під час здійснення своєї діяльності, вказані установи повинні дотримуватись вимог Закону, в тому числі і в частині виконання обов'язків, покладених на них статтею восьмою.

В свою чергу, відповідно до пункту 1 частини першої статті 2 Законопроекту сфера його дії буде поширюватись на загальні засади функціонування ринку фінансових послуг, діяльності надавачів фінансових та супровідних послуг, державного регулювання та нагляду за такою діяльністю.

В зв'язку з чим, пропонуємо частину першу статті 3 Законопроекту після слів «Цивільним кодексом України» доповнити словами «Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»».

2.3. Стаття 11 Законопроекту встановлює порядок та умови збереження таємниці фінансової послуги.

Так, частина перша вказаної норми передбачає, що таємниця фінансової послуги має бути захищеною від передавання третім особам та не підлягає

розголошенню, крім випадків, передбачених законом та/або за згодою відповідної фізичної чи юридичної особи, яка є володільцем такої інформації.

Положення інших законів України щодо обсягу та порядку розкриття таємниці фінансової послуги, діють в частині, що не суперечить цьому Закону та спеціальним законам, про що наголошено у частині четвертій статті 10 Законопроекту.

Водночас, 9 Рекомендація FATF встановлює для Країн обов'язок забезпечити, щоб закони про збереження фінансовими установами таємниці не перешкождали виконанню рекомендацій FATF.

Крім того, відповідно до 29 Рекомендація FATF підрозділ фінансової розвідки (функції якого в Україні виконує Держфінмоніторинг) повинен мати можливість одержання додаткової інформації від підзвітних установ, та мати своєчасний доступ до фінансової, адміністративної та правоохоронної інформації, яка йому необхідна для належного виконання своїх функцій.

З метою приведення Законопроекту у відповідність до Рекомендацій FATF та забезпечення належного виконання Держфінмоніторингом обов'язків, покладених на нього Законом, пропонуємо статтю 11 доповнити новою частиною такого змісту:

«9. Надавач фінансових або супровідних послуг має право надавати таємницю фінансової послуги центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у випадках, передбачених законом.»

2.3. Частина перша статті 40 Законопроекту передбачає, що керівники фінансової компанії та ломбарду протягом усього часу обіймання відповідних посад повинні відповідати кваліфікаційним вимогам щодо бездоганної ділової репутації та професійної придатності, визначених нормативно-правовими актами Регулятора.

В той же час, пункт 10 частини першої статті 1 Законопроекту визначає, що під терміном «ділова репутація» слід розуміти відомості, зібрані Регулятором про відповідність діяльності юридичної або фізичної особи, у тому числі керівників юридичної особи та власників істотної участі у такій юридичній особі, вимогам закону.

Отже, пропонуємо привести норми частини першої статті 40 Законопроекту у відповідність до термінології та викласти її в такій редакції:

«1. Керівники фінансової компанії та ломбарду протягом усього часу обіймання відповідних посад повинні мати бездоганну ділову репутацію та відповідати кваліфікаційним вимогам щодо професійної придатності, визначених нормативно-правовими актами Регулятора.»

2.4. Пункт 2 частини 7 статті 35 викласти в наступній редакції:

«2) керівники та/або інші особи заявника не мають бездоганної ділової репутації та /або не відповідають кваліфікаційним вимогам щодо професійної придатності, визначеним нормативно-правовими актами Регулятора;».

2.5. Частина десята статті 18 Закону зобов'язує суб'єктів державного фінансового моніторингу вживати заходів щодо перевірки бездоганної ділової репутації осіб, які є кінцевими бенефіціарними власниками у суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

З урахуванням викладеного, вважаємо за необхідне визначити у Законопроекті вимоги щодо наявності бездоганної ділової репутації у кінцевих бенефіціарних власників та процедуру її перевірки.

2.6. Абзац другий пункту 2 частини 18 Розділу VII Прикінцевих та перехідних положень Законопроекту передбачає, що у разі виявлення фінансовою установою ознак небездоганної ділової репутації керівника та/або невідповідності його вимогам щодо професійної придатності, фінансова установа або її керівник мають право подати до Національного банку України у встановленому ним порядку клопотання про незастосування до керівника виявлених ознак небездоганної ділової репутації та/або обґрунтування про відповідність керівника вимогам щодо професійної придатності.

Разом з тим, Національному банку України надається право прийняти рішення про незастосування до керівника фінансової установи ознак небездоганної ділової репутації.

Водночас, частина четверта статті 8 Закону (норма має імперативне значення) визначає, що керівник та заступник керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу повинні мати бездоганну ділову репутацію.

Крім того, відповідно до абзацу третього частини десятої статті 18 Закону суб'єктів державного фінансового моніторингу зобов'язано вживати заходів щодо недопущення до управління суб'єктами первинного фінансового моніторингу осіб, які мають не погашену або не зняту в установленому законом порядку судимість за корисливі кримінальні правопорушення або тероризм, а також їх співучасників у таких кримінальних правопорушеннях (не мають бездоганної ділової репутації).

Таким чином, частина 18 Розділу VII Прикінцевих та перехідних положень Законопроекту потребує уточнення з урахуванням вимог Закону.

2.7. Підпунктом «б» пункту 26 частини 25 Розділу VII Прикінцевих та перехідних положень Законопроекту пропонується в абзаці другому частини третьої статті 11 Закону слово «видами» замінити словом «класами».

Водночас, термінологія, що застосовується у вказаній нормі Закону, у повній мірі відповідає термінології діючого Закону України «Про страхування».

В свою чергу, Законопроект не передбачає внесення змін до Закону України «Про страхування» в цій частині.

З урахуванням наведеного, пропонуємо вказані вище зміни виключити.

2.8. Зважаючи на те, що Законопроектом вводиться термін «аутсорсинг» вважаємо за необхідне пунктом 26 частини 25 Розділу VII Прикінцевих та перехідних положень Законопроекту передбачити внесення зміни до наступних норм Закону:

2.8.1 частину другу статті 1 Закону доповнити новим абзацом такого змісту:

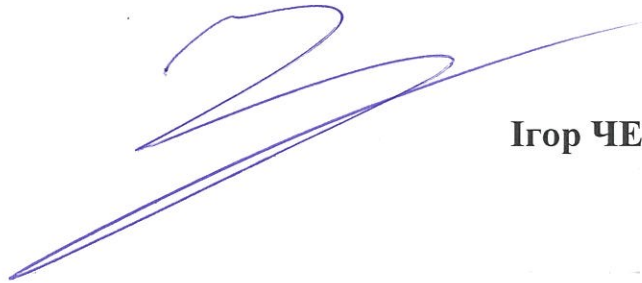
«Термін «аутсорсинг» вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про фінансові послуги та фінансові компанії.»».

2.8.2 абзац другий частини сімнадцятої статті 11 Закону після слова «агентом» доповнити словами «(особою, що надає послуги з аутсорсингу)»;

2.8.3 абзац четвертий частини сімнадцятої статті 11 Закону після слів «агента» та «агентом» доповнити відповідно словами «(особи, що надає послуги з аутсорсингу)» та «(особою, що надає послуги з аутсорсингу)»;

2.8.4 абзац шостий частини сімнадцятої статті 11 Закону після слова «агентом» доповнити словами «(особою, що надає послуги з аутсорсингу)».

Голова



Ігор ЧЕРКАСЬКИЙ